

Colin Dexter

Requiem

De Fontein

Kronieken I

I

Slapjes schudde voorganger Lionel Lawson de laatste, in een gladde handschoen gestoken hand, de slanke hand van mrs. Emily Walsh-Atkins. Hij wist dat de banken in de oude kerk achter hem nu leeg waren. Het was altijd hetzelfde liedje. De andere dames in zondagse kleding schakelden over op gebabbel over feesten en zomerhoeden. De organist speelde zijn vrije naspel. De koorknappen trokken hun koorhemd uit en stopten hun T-shirt in hun spijkerbroek met wijd uitlopende pijpen. Maar mrs. Walsh-Atkins bleef steevast nog een paar minuten geknield zitten in wat naar Lawsons idee soms een wat overdreven eerbetoon aan de Almachtige was. Toch had ze, naar Lawson heel goed wist, redenen genoeg om dankbaar te zijn. Ze was eenentachtig, maar slaagde er nog steeds in een benijdenswaardige lenigheid van geest én lichaam te bewaren. Alleen haar ogen begonnen nu dan toch slecht te worden. Ze woonde in het noordelijk deel van Oxford, in een tehuis voor beschaafde, oudere dames, dat door een hoge schutting en een gordel van sparren werd gevrijwaard van gestaar van nieuwsgierigen. Daar kon ze, vanachter het raam aan de voorkant van haar zitkamer die naar lavendel en zilverpoets rook, uitzien op de goed onderhouden paden en lanen. Elke ochtend raapte de inwonende huismeester onopvallend de Coca-Cola-blikjes op en zo nu en dan een melkfles of een chipszak, die over de schutting waren gegooid door die vreemde, onpeilbaar ontaarde, jonge mensen die, naar mrs. Walsh-Atkins' mening, eigenlijk helemaal niet het recht hadden om door de straten te lopen – en zeker niet door de straten van

haar eigen, geliefde, noordelijke deel van Oxford. Het tehuis was waanzinnig duur, maar mrs. W.A. was een rijke vrouw en iedere zondagochtend legde ze haar keurig dichtgeplakte, bruine envelop met een opgevouwen biljet van vijf pond erin, op de collecteschaal alsof het niets te betekenen had.

‘Dank u voor de boodschap, Eerwaarde.’

‘God zegene u!’

Deze korte dialoog, waarvan in de tien jaar sinds Lawsons aanstelling in de gemeente van St Frideswide’s nooit één woord door een ander was vervangen, was het toppunt van gebrek aan communicatie tussen een geestelijke en een lid van zijn gemeente. Toen hij zijn ambt daar nog maar kort vervulde, had Lawson zich lichtelijk onbehaaglijk gevoeld over ‘de boodschap’, omdat hij zich ervan bewust was dat geen enkele passage uit zijn preken ooit met bijzonder evangelische vurigheid was voorgedragen. De rol spelen van een van godswege aangestelde telegrambezorger was trouwens ook heel ongepast – ja zelfs heel smakeloos – in de ogen van een man als Lawson die tot dat deel van de Anglicaanse kerk behoorde dat het rituele en sacramentele benadrukte, maar daarbinnen voor een gematigde opstelling koos. Toch scheen mrs. Walsh-Atkins het gegons van verbindingslijnen met de hemel te horen, onverschillig hoe zijn tekst luidde, en iedere zondagochtend sprak ze opnieuw haar dankbaarheid uit tegen de argeloze verkondiger van een blijde tijding. Het was puur toeval dat Lawson bij zijn allereerste kerkdienst op die eenvoudige uitspraak was gekomen – een magische uitspraak die mrs. Walsh-Atkins ook deze zondagmorgen weer blij tegen haar boezem klemde, samen met haar Book of Common Prayer, terwijl ze op de haar eigen, dartele manier wegliep in de richting van St Giles’, waar haar vaste taxichauffeur stond te wachten op de smalle parkeerplaats naast het Martyr’s Memorial.

De voorganger van St Frideswide’s keek naar beide kanten de warme straat af. Niets hield hem nu nog op, maar hij leek vreemd genoeg niet veel zin te hebben de donkere kerk weer binnen te gaan. Een stuk of tien Japanse toeristen liepen op het trottoir aan de overkant. Hun kleine gids met bril verhaalde op zeurderige, staccato toon van de eeuwenoude charmes van de stad. Zijn monotone

syllaben waren nog steeds te horen toen het groepje verder de straat door slenterde, langs de bioscoop, waar de bedrijfsleiding de vaste bezoekers van de bioscoop trots de gelegenheid bood getuigen te zijn van de intieme details van partnerruil in continentale stijl. Maar bij Lawson riep dat niet de behoefte op om zich erin te verlustigen; hij dacht aan andere dingen. Voorzichtig tilde hij de met zijde afgezette koorkap (ten teken dat hij was afgestudeerd aan de universiteit van Cambridge) van zijn schouders en richtte zijn blik in de richting van Carfax, waar de deur naar de bar van The Oxal openstond. Maar openbare gelegenheden hadden hem nooit zo getrokken. Ja, bij een aantal feestelijkheden in het bisdom nipte hij wel af en toe eens aan een glas zoete sherry, maar als Lawsons ziel al ergens voor diende te boeten wanneer de aartsengel voor de laatste keer op de bazuin blies, zou dat beslist niet zijn omdat hij schuldig was aan dronkenschap. Zonder de zorgvuldig in zijn haar getrokken scheiding te verknoeien trok hij het lange, witte superplie over zijn hoofd. Toen draaide hij zich om en liep langzaam de kerk in.

De organist, mr. Paul Morris, was intussen aan de laatste paar maten toegekomen van wat Lawson herkende als een werk van Mozart. Buiten hem was alleen mrs. Brenda Josephs nog in het schip van het kerkgebouw achtergebleven. In een mouwloze, groene zomerjurk zat deze niet bijzonder aantrekkelijke vrouw achter in de kerk. Eén blote, gebruinde arm rustte op de rug van de kerkbank en haar vingertoppen streelden het gladde oppervlak. Ze glimlachte plichtmatig toen Lawson langsliep, en Lawson boog op zijn beurt zijn keurig verzorgde hoofd bij wijze van een terloopse benedictie. Voor de dienst waren formele begroetingen uitgewisseld en beide partijen schenen er nu niet veel voor te voelen dat plichtshalve gevoerde gesprek van daarstraks te hervatten. Onderweg naar de sacristie bleef Lawson even staan om een losgeraakt knielkussen onderaan een bank op zijn plek vast te haken. Terwijl hij dat deed, hoorde hij de deur opzij van het orgel met een klap dichtvallen. Een beetje te luidruchtig, misschien? Een beetje te gehaast?

De gordijnen weken vaneen toen hij bij de sacristie aankwam en een jongen met rood haar en een gezicht vol sproeten wierp zich bijna in Lawsons armen.

‘Rustig, jongen. Rustig! Vanwaar al die haast?’

‘Sorry, Eerwaarde. Ik was alleen maar vergeten...’ Zijn ademloze stem stierf weg. Zijn rechterhand, die een al half leeg buisje vruchtensnoepjes omklemde, werd weggemoffeld achter zijn rug.

‘Die heb je niet tijdens de preek zitten opeten, mag ik hopen?’

‘Nee, Eerwaarde.’

‘Niet dat ik het je kwalijk zou moeten nemen, als dat wel zo was geweest. Ik word soms een beetje langdradig, vind je niet?’ De pedagogische toonzetting van wat Lawson eerder zei, was nu verzacht en hij legde zijn hand op het hoofd van de jongen en maakte zijn haar een beetje in de war.

Peter Morris, de enige zoon van de organist, keek met een opvallend behoedzame grijns naar hem op. Een subtiele houding, hoe dan ook, was aan hem niet besteed. Maar hij besepte wel dat alles in orde was en achter de kerkbanken langs stooft hij weg.

‘Peter!’ De jongen bleef van het ene op het andere moment staan en keek om. ‘Hoe vaak moet ik je dat nu nog zeggen? In de kerk mag je niet hollen!’

‘Ja, Eerwaarde. Eh – ik bedoel, nee, Eerwaarde.’

‘En vergeet het uitstapje van het koor aanstaande zaterdag niet.’

‘Tuurlijk niet, Eerwaarde.’

Het was Lawson niet ontgaan dat Peters vader en Brenda Josephs in het portaal aan de noordkant op geanimeerde fluisterton met elkaar stonden te praten. Maar Paul Morris was nu stilletjes achter zijn zoon aan de deur uit geglipt en Brenda stond met serieuze aandacht naar de doopvont te kijken, zo leek het, die dateerde van 1345 en nummer één stond op het lijstje ‘Opvallende Dingen’ in de bondige gids voor bezichtiging. Lawson draaide zich opeens om en ging de sacristie binnen.

Harry Josephs, de kerkvoogd, was intussen al bijna klaar. Na elke kerkdienst noteerde hij in het kerkregister achter de desbetreffende datum twee getallen: eerst het aantal personen dat de dienst had bijgewoond, naar boven of beneden afgerond tot het veelvoud van vijf dat er het dichtstbij kwam; vervolgens het bedrag dat de collecte had opgeleverd, die tot op de laatste halve penny nauwkeurig was geteld. Volgens de meeste berekeningen was de kerk van St

Frideswide's een redelijk welvarende onderneming. De clientèle was voornamelijk afkomstig uit de meer welvarende sectoren van de bevolking en zelfs in de vakantieperioden van de universiteit was de kerk vaak nog halfvol. Het was daarom te verwachten dat de bedragen die door de kerkvoogd opgeteld, daarna door de voorganger zelf nageteld en vervolgens overgeheveld werden naar bankrekeningnummer één van de Barclays Bank aan de High, niet onaanzienlijk waren. De opbrengst van die ochtend lag, gerangschikt naar muntsoort, op Lawsons bureau in de sacristie: één biljet van vijf pond; ongeveer vijftien biljetten van één pond; een stuk of wat muntstukken van vijftig pence; en verder nog verschillende stapels kleinere munten, netjes gerangschikt in gemakkelijk herkenbare bedragen.

‘Weer een mooie opkomst, Harry.’

‘Mooie opkomst’ was een lievelingsuitdrukking van Lawson. In theologische kringen was al menig woord gevallen over de vraag of de Almachtige nu echt wel zoveel belang stelde in het tellen van louter hoofden. Maar bezien vanuit wereldlijk oogpunt was het toch wel moedgevend, voorganger te zijn van een gemeente die er op zijn minst getalsmatig redelijk goed voorstond. En de uitdrukking ‘mooie opkomst’ deed prettig neutraal aan; daarmee liet je in het midden of je uitging van een puur rekenkundige taxatie of van een meer spirituele raming.

Harry knikte en boekte zijn posten. ‘Telt u het geld nu nog maar gauw even na, als u wilt, Eerwaarde. Volgens mij waren er honderdvijfendertig gemeenteleden en bedroeg de collecte zevenenvijftig pond en twaalf pence.’

‘Geen halve penny's vandaag, Harry? Dan hebben verschillende koorknappen mijn toespraakje ter harte genomen, vermoed ik.’ Even handig als een ervaren bankbediende telde hij snel de bankbiljetten van een pond en liet toen zijn vingers over de stapels munten gaan, als een bisschop die hoofden zegent tijdens een dienst waarin nieuwe lidmaten worden aangenomen. De bedragen waren correct bij elkaar opgeteld.

‘Eén dezer dagen, Harry, doe je me versted staan door een fout te maken.’

Josephs' ogen keken onmiddellijk scherp op naar Lawsons gezicht, maar dat gezicht had een onbekommerd welwillende uitdrukking, terwijl de voorganger zijn handtekening zette onder de rechterkolom van het kerkregister.

Gezamenlijk stopten voorganger en kerkvoogd het geld in een heel oude koektrommel van Huntley & Palmer. Het leek een niet zo handige bewaarplaats voor een aanzienlijk bedrag. Nog niet zo lang geleden was tijdens een van de kerkenraadsvergaderingen ter sprake gekomen dat dat geen veilige plek was, maar niemand had toen een verstandiger oplossing kunnen aandragen. Er was alleen nog op gewezen dat je de gedachte dat in het blik dat open en bloot op de achterbank van Josephs' Allegro stond, niets waardevolers zat dan een aantal van een recente gezelligheidsbijeenkomst overgebleven gemberkoekjes en koekjes van pijlwortelmeel, nog kon versterken door daar zo'n zelfde koektrommel voor te nemen, maar dan een van een wat recenter jaar.

'Dan ga ik nu maar, Eerwaarde. Mijn vrouw staat op me te wachten.'

Lawson knikte en keek zijn kerkvoogd na. Ja, Brenda Josephs stond zeker op hem te wachten; ze moest wel. Zes maanden geleden was Harry schuldig bevonden aan rijden onder invloed. Dat het vonnis van de rechter – een boete van vijftig pond en een jaar zijn rijbewijs ingetrokken – betrekkelijk mild was gebleken, was grotendeels te danken geweest aan het feit dat Lawson verzachtende omstandigheden had aangevoerd. De familie Josephs woonde in het dorp Wolvercote, een kilometer of vijf ten noorden van het stadscentrum, en op zondag was een bus een grotere zeldzaamheid dan een biljet van vijf pond op een collecteschaal.

Het kleine raam in de sacristie keek uit op de zuidzijde van de kerk en Lawson ging aan het bureau zitten en staarde wezenloos naar buiten, over het kerkhof. De grauwe, verweerde grafstenen hielden daar naar verschillende kanten over en de afbrokkelende inscripties op de stenen waren reeds lang overwoekerd door mos, of vervaagd doordat ze eeuwenlang aan weer en wind blootgesteld waren geweest. Hij zag eruit zoals hij zich voelde, als een bezorgd man, want de simpele waarheid was dat er die ochtend twee biljet-

ten van vijf pond in de collecte hadden moeten zitten. Maar kon het niet eenvoudigweg zo geweest zijn, dat mrs. Walsh-Atkins' voorraad biljetten van vijf pond ten langen leste uitgeput was geraakt en zij vijf aparte biljetten van een pond in de collecte had gedaan? Als dat zo was, zou dat echter wel de eerste keer in – o, talloze jaren geweest zijn. Nee. Er was een veel waarschijnlijker verklaring voor, een verklaring die Lawson hoogst verontrustend vond. Toch was er nog een heel kleine kans dat hij het bij het verkeerde eind had. 'Oordeelt niet, opdat ge niet geoordeeld wordt.' Oordeelt niet – of in elk geval pas, wanneer de bewijzen niet te weerleggen zijn. Hij haalde zijn portefeuille tevoorschijn en haalde er een velletje papier uit. Daarop had hij eerder die ochtend het serienummer van het biljet van vijf pond genoteerd dat hij zelf in een kleine, bruine envelop had gestopt, waarna hij de envelop had dichtgeplakt en die ochtend in de collecte had gedaan. En nog maar een minuut of twee, drie geleden had hij de laatste drie getallen gecontroleerd van het biljet van vijf pond dat Harry in de koektrommel had gestopt: het waren niet de getallen die hij had opgeschreven.

Lawson had er al een paar weken een vermoeden van dat er zoiets gaande was en nu was dat bewezen. Hij had Harry moeten verzoeken, wist hij, ter plekke zijn zakken binnenstebuiten te keren. Dat was zijn plicht, als geestelijke én als vriend (vriend?), want in dat geval zou in Josephs' bezit het biljet van vijf pond zijn aangetroffen dat hij even eerder uit de collecteschaal had gestolen. Lawson keek nu dan toch eindelijk op het stukje papier dat hij nog steeds in zijn hand hield en las het serienummer dat erop gedrukt stond: AN 50 405546. Langzaam sloeg hij zijn ogen op en keek opnieuw met starre blik uit over het kerkhof. Het was opeens bewolkt geworden en toen hij een halfuur later naar de pastorie in St Ebbe's liep, zag de lucht er dreigend uit, alsof het ieder moment kon gaan regenen. Het leek wel of iemand de zon had uitgedraaid.

Harry Josephs had gedaan alsof hij sliep, maar hij had wel gehoord dat zijn vrouw even vóór zevenen was opgestaan, en hij kon wel raden wat ze daarna allemaal had gedaan. Ze had haar ochtendjas over haar nachtjapon heen aangetrokken, was de trap af gegaan naar de keuken, had water in de ketel gedaan en was toen aan de tafel haar eerste sigaret gaan zitten roken. Het was nog maar een maand of twee, drie geleden dat Brenda daar weer mee was begonnen en hij was er bepaald niet blij mee. Ze stonk uit haar mond en hij werd er misselijk van wanneer hij een asbak vol peuken zag. Wanneer mensen zich zorgen maakten en gespannen waren, rookten ze veel. Ja, dat was toch zo? Het was feitelijk gewoon een drug, te vergelijken met een paar aspirines of een fles sterkedrank, of een gokje op paarden... Hij stopte zijn gezicht in het kussen en eens te meer overstelpten hem zijn eigen zorgen.

‘Thee.’ Ze gaf hem een lichte por tegen de schouder en zette het theeglas op het tafeltje dat de twee bedden van hun lits-jumeaux van elkaar scheidde.

Josephs knikte, bromde iets en draaide zich op zijn rug om toe te kijken, terwijl zijn vrouw voor de kaptafel ging staan en de nachtjapon over haar hoofd uittrok. Ze begon nu om de heupen wat dikker te worden, maar ze had nog steeds mooie, lange benen en flinke, stevige borsten. Toch keek Josephs niet rechtstreeks naar haar, toen ze daar een ogenblik naakt voor de spiegel stond. De laatste paar maanden had het kijken naar haar lichaam hem een steeds minder plezierig gevoel bezorgd, alsof hij op de een of andere manier een indringer was die zich mengde in iemands persoonlijk leven, terwijl hij daar niet openlijk toe was uitgenodigd.

Hij ging rechtop zitten en dronk met kleine slokjes van zijn thee, terwijl zij de rits aan de zijkant van haar donkerbruine rok omhoogtrok. ‘Krant er al?’

‘Dan had ik ’em wel mee naar boven gebracht.’ Ze boog zich vanuit haar middel voorover en bracht een aantal cosmetische preparaten op haar gezicht aan. Josephs had persoonlijk nooit echt belang gesteld in al die handelingen.

‘Lang geregend vannacht.’

‘t Regent nog steeds,’ zei ze.

‘Goed voor de tuin.’

‘Mm.’

‘Al ontbeten?’

Ze schudde haar hoofd. ‘Maar er is bacon genoeg, als je...’ (ze bracht een dun laagje lichtroze aan op haar vooruitstekende lippen) ‘... en er zijn nog een paar champignons over.’

Josephs dronk het laatste beetje thee op en liet zich terugvallen op het bed. Het was vijf voor halfacht en over vijf minuten ging Brenda ervandoor. Ze werkte alleen ’s ochtends in het Radcliffe Hospital, aan het eind van de Woodstock Road, waar ze twee jaar geleden weer net als voorheen als verpleegkundige aan de slag was gegaan. Twee jaar geleden! Dat was net nadat...

Ze kwam naast zijn bed staan, raakte met haar lippen licht zijn voorhoofd aan, pakte zijn theeglas en liep de kamer uit. Maar ze kwam bijna meteen weer terug. ‘O, Harry, vergat ik je nog bijna te zeggen dat ik vandaag niet thuis kom lunchen. Kun jij voor jezelf iets klaarmaken? Ik moet echt even naar de stad om een paar boodschappen te doen. Laat wordt het niet, hoor – hooguit een uur of drie, denk ik. Ik zal mijn best doen om iets lekkers mee te brengen voor de thee.’

Josephs knikte en zei niets, maar zij bleef bij de deur staan talmen. ‘Nog iets nodig – uit de stad, bedoel ik?’

‘Nee.’ Hij hoorde haar nog een paar minuten beneden heen en weer lopen en bleef daar stil naar liggen luisteren.

‘Da-aag!’

‘Dag.’ De voordeur viel achter haar in het slot. ‘Dag, Brenda.’

Hij sloeg het beddengoed schuin naar achteren, stapte uit bed

en gluurde langs de zijkant van het dichte gordijn uit het raam. De Allegro werd voorzichtig achteruit de stille, natte straat in gereden en opeens schoot er een blauwe rookwolk uit de uitlaat en was de auto verdwenen. Het was precies 4,2 km naar het Radcliffe, wist Josephs. Drie jaar lang had hijzelf precies dezelfde rit gemaakt, naar het kantoorgebouw net voor het Radcliffe, waar hij als burgerpersoneelslid had gewerkt, nadat hij twintig jaar in het leger had gezeten. Maar twee jaar geleden waren als gevolg van de recentste terugdringing van de uitgaven in de publieke sector drie van de zeven personeelsleden ontslagen en hij was een van die drie geweest die overbodig waren verklaard. En wat zat hem dat nog steeds dwars! Hij was niet de oudste en hij was niet degene met de minste ervaring. Maar van de oudere mannen was hij wel degene met de minste ervaring en van degenen met niet zoveel ervaring, de oudste. Een bescheiden zilveren handdruk, een bescheiden afscheidsfeest en maar een klein beetje hoop op het vinden van een andere baan. Nee, dat klopte niet: bijna helemaal geen hoop op het vinden van een andere baan. Hij was destijds achtenveertig. Volgens bepaalde normen misschien nog wel jong genoeg. Maar langzaam was de droeve waarheid zijn hart in gesijpeld: niemand wilde hem nog hebben. Na ruim een jaar mistroostig makend nietsdoen had hij toch nog werk gekregen in een apotheek in Summertown, maar het filiaal was onlangs opgeheven en hij was bijna blij geweest met de onvermijdelijke beëindiging van zijn contract. Hij – een man die bij de commando's van de Koninklijke Marine was opgeklommen tot de rang van kapitein, een man die actief had deelgenomen aan acties tegen de terroristen in de Maleise jungle – had achter de toonbank gestaan en beleefd geneesmiddelen overhandigd aan magere jongens met bleke gezichten en meer van dat soort lui dat het nog geen vijf seconden zou hebben uitgehouden bij een van de commando-bestormingen! En dan had hij op de koop toe nog 'Dank u wel, meneer' moeten zeggen – daar had de filiaalhouder op gestaan!

Hij borg de gedachte veilig op en trok de gordijnen open.

Een klein eindje verderop stond een rij mensen bij de bushalte te wachten. Ze hadden hun paraplu opgestoken tegen de gestage

regen die neer druppelde op de strokleurige velden en gazons. Regels die hij op school had geleerd, kwamen bij hem op. Ze voldeden aan zijn stemming en leken te passen bij de troosteloze vooruitzichten die hij had:

*En spookachtig breekt door de druilregen
op de kale straat de vruchteloze dag aan.*

Hij nam de bus van 10.30 uur naar Summertown, waar hij het boekmakerskantoor binnenliep en het programma op Lingfield Park bestudeerde. Het viel hem op dat door een eigenaardige samenloop van omstandigheden The Organist deelnam aan de koers van halfdrie en Poor Old Harry aan die van vier uur. Namen maakten op hem meestal niet al te veel indruk, maar als dat wel zo was geweest, had hem dat meer opgeleverd, had hij zo het vermoeden, wanneer hij terughadacht aan zijn gebrek aan succes doordat hij ten onrechte was uitgegaan van de standaardregels. In de weddenschappen die waren afgesloten voordat de nummers van de paarden bekendgemaakt waren, was The Organist een van de twee favorieten en werd Poor Old Harry niet eens genoemd. Josephs liep langs de serie dagbladen die aan de muren van het kantoor was bevestigd: in een paar ervan werd The Organist getipt; voor Poor Old Harry scheen helemaal niemand in de bres te springen. Josephs stond zichzelf een quasizielige grijns toe: ze waren waarschijnlijk geen van beiden voorbestemd om als eerste over de eindstreep te komen, maar... waarom niet? Waag het erop, Harry m'n jongen! Hij vulde op een witte strook zijn weddenschap in en schoof de strook samen met zijn geld over de toonbank:

*Lingfield Park: 16.00 uur
£ 2: Poor Old Harry wint.*

Een jaar geleden had hij in een supermarkt twee blikken met bonen gekocht en geld teruggekregen voor een biljet van één pond, terwijl hij zeker wist dat hij een biljet van vijf pond had overhandigd. Zijn protesten bij die gelegenheid hadden een volledige kascontrole

noodzakelijk gemaakt en een zenuwachtig halfuur wachten, voor definitief was vastgesteld dat zijn bewering klopte. Sindsdien was hij voorzichtiger, probeerde hij altijd de laatste drie cijfers van elk biljet van vijf pond dat hij uitgaf, te onthouden. Dat deed hij nu ook en hij noemde de cijfers zachtjes nog een paar keer op, terwijl hij stond te wachten op het geld dat hij terugkreeg: 546... 546... 546...

Het miezerde vrijwel niet meer toen hij om 11.20 uur ongehaast de Woodstock Road door wandelde. Vijfentwintig minuten later stond hij op een van de privéparkeerterreinen van het Radcliffe, waar hij de auto bijna meteen in de gaten kreeg. Hij baande zich een weg tussen de dicht naast elkaar geparkeerde voertuigen door, ging ernaast staan en keek door het raampje aan de rechterkant. De kilometerteller stond op 40.895. Dat klopte: voor ze wegreed stond hij op 890. En als ze nu deed wat alle verstandige mensen normaal deden, liep ze hiervandaan Oxford in en stond er 900 of hooguit 901 op de teller wanneer ze thuiskwam. Toen hij een geschikte uitkijkpost achter een zieltogende iep had gevonden, keek hij op zijn horloge. En wachtte.

Om twee minuten over elf gingen de celluloid klapdeuren naar de KNO-polikliniek open en kwam Brenda Josephs naar buiten en liep kwiek naar de auto. Hij kon haar goed zien. Ze maakte het portier open en bleef een paar seconden voorovergebogen zitten om zichzelf in de achteruitkijkspiegel te kunnen zien. Toen haalde ze een klein flesje parfum uit haar handtas en bracht daar wat van aan in haar hals, eerst aan de ene, toen aan de andere kant. Haar veiligheidsgordel had ze nog steeds niet vastgemaakt, toen ze niet al te bedreven achteruit de smalle parkeerhaven uit reed. Daarna gaf de richtingaanwijzer rechtsaf aan, terwijl ze het parkeerterrein af reed naar de Woodstock Road, en vervolgens linksaf (linksaf!) toen ze langzaam invoegde en met het verkeer mee in noordelijke richting reed, weg van het stadscentrum.

Hij wist wat ze hierna zou doen. Bij het verkeersplein op de Northern Ring Road recht oversteken, de Five Mile Drive door rijden en de Kidlington Road opdraaien. Hij wist ook wat hij nu zelf ging doen.

De telefooncel was niet bezet, maar het plaatselijke telefoonboek

was er al lang geleden uit gestolen. Hij kende het nummer echter uit zijn hoofd en draaide het.

‘Hallo?’ (Een vrouwenstem.) ‘Roger Bacon Scholengemeenschap, Kidlington. Waarmee kan ik u van dienst zijn?’

‘Ik vroeg me af of ik mr. Morris, mr. Paul Morris even zou kunnen spreken. Ik meen dat hij een van uw muzikleraren is.’

‘Ja, dat klopt. Een ogenblik alstublieft. Ik moet even op het rooster kijken om te zien of... ogenblikje... Nee. Hij heeft momenteel vrij. Ik ga wel even kijken of hij in de lerarenkamer is. Hoe is uw naam?’

‘Eh, mr. Jones.’

Binnen een halve minuut was ze weer aan de lijn. ‘Nee, hij schijnt niet op het schoolterrein te zijn, ben ik bang, mr. Jones. Kan ik de boodschap aannemen?’

‘Nee, zo belangrijk is het eigenlijk niet. Kunt u mij vertellen of er kans op is dat hij tijdens de lunchpauze op school is?’

‘Ogenblikje.’ (Josephs hoorde het geritsel van wat paperassen. Maar ze had zich de moeite kunnen besparen, wist hij.) ‘Nee. Hij staat vandaag niet op de lijst voor lunches. Meestal blijft hij wel, maar...’

‘Maak u geen zorgen. Het spijt me dat ik het u zo lastig heb gemaakt.’

Hij voelde zijn hart bonzen, toen hij een ander nummer belde – nog een nummer in Kidlington. Hij zou die twee ellendelingen weleens de stuipen op het lijf jagen! Had hij nu maar mogen autorijden! De telefoon ging een paar maal over en hij begon zich net af te vragen... toen er werd opgenomen.

‘Hallo?’ (Dat alleen. Verder niks. Klonk de stem een beetje gespannen?)

‘Mr. Morris?’ (Het was voor hem geen probleem om over te gaan op dat platte Yorkshire-dialect uit zijn jeugd.)

‘Ja-a?’

‘Elektriciteitsmaatschappij, meneer. Komp het gelegen dat we langskomen, meneer? We hebben...’

‘Vandaag, bedoelt u?’

‘Krek. Da’lik in lunchtaid, meneer.’

‘Eh... nou, eh... nee, ik ben bang van niet. Ik ben op het moment alleen maar even thuis om een... eh... boek op te halen. U mag feitelijk van geluk spreken dat u me thuis treft. Maar ik word... eh... zo meteen weer op school terugverwacht. Wat is er trouwens aan de hand?’

Josephs legde langzaam neer. Nu had de lamstraal iets om over na te denken!

Toen Brenda om tien voor drie thuiskwam, was hij met onverzettelijke precisie de ligusterheg aan het knippen. ‘Hallo, schat. Fijne dag gehad?’

‘O. Net als altijd, hoor. Maar ik heb wel iets lekkers voor de thee meegebracht.’

‘Dat is goed nieuws.’

‘Tussen de middag nog wat gegeten?’

‘Een mondvul brood met kaas.’

Ze wist dat hij loog, want er was geen kaas in huis. Of hij moest natuurlijk weer weg zijn geweest...? Ze voelde opeens paniek in zich opstijgen en haastig ging ze met haar boodschappentassen naar binnen.

Josephs ging door met het nauwgezet knippen van de lange heg die hen scheidde van hun burens. Haast had hij niet, en pas toen hij pal naast het portier aan de rechtervoorkant van de auto stond, wierp hij een vluchtige blik op het dashboard. De kilometerteller gaf 40.907 aan.

Hij waste net als altijd in zijn eentje af na hun avondmaaltijd, maar hij stelde een klein gedeelte van zijn onderzoek nog even uit, omdat hij er zeker van was dat zijn vrouw een of andere smoes zou opdissen om vroeg naar bed te gaan. Dat wist hij zo zeker als hij wist dat op een dag een nacht volgde. Toch was hij bijna blij, ook al leek dat vreemd, want hij was nu degene die de touwtjes in handen had. (Nou ja, dat dacht hij in elk geval.)

Ze deed inderdaad wat van haar werd verwacht – net na de hoofdpunten van het nieuws op BBC 1: ‘Ik denk dat ik een bad neem en er vroeg in duik, Harry. Ik... ik ben een beetje moe.’

Hij knikte vol begrip. ‘Zal ik je een kop Ovaltine brengen?’

‘Nee, dank je. Ik val vast in slaap zodra ik het kussen raak. Maar toch bedankt.’ Ze legde een hand op zijn schouder en kneepte er nauwelijks voelbaar in en een paar seconden lang waarden op haar gezicht de onafscheidelijke schrikbeelden van zelfverwijt en spijt rond.

Toen de kraan in de badkamer niet meer liep, ging Josephs terug naar de keuken en keek in de pedaalemmer. Daarin vond hij vier witte papieren zakken, verfrommeld tot kleine ballen en helemaal weggeduwd tot onder al het afval. Slordig, Brenda! Slordig! Hij had de afvaalemmer die ochtend nog persoonlijk gecontroleerd en er zaten nu vier dingen in die er toen niet in hadden gezeten, vier witte papieren zakken, en op al die zakken stond de naam van de Quality-supermarkt in Kidlington.

Toen Brenda Josephs de volgende morgen wegging, maakte hij voor zichzelf wat koffie en geroosterd brood klaar en ging de *Daily Express* zitten lezen. Zware regenval in de nacht had op Lingfield Park heel wat favorieten van hun stuk gebracht en er waren geen kolommen gewijd aan felicitaties voor de tipgevers die er met hun voorspellingen voor de paardenrennen buitengewoon ver naast hadden gezeten. Met boosaardig genoegen zag hij dat The Organist als zevende van acht deelnemers was binnengekomen, en Poor Old Harry – had gewonnen! Met zestien tegen één! Wow! Helemaal vruchteloos was die dag dus toch niet geweest.

Verschenen titels van Colin Dexter:

Dwaalspoor

Signalement

De stilte rond Nicholas Quinn

Requiem

De doden van Jericho

Eerste druk juni 2023

Dit is deel vier in de 'Inspecteur Morse'-serie

Oorspronkelijke titel *Service of All the Dead*

First published in 1979 by Macmillan, an imprint of Pan Macmillan, a division of Macmillan Publishers International Limited

Copyright © 1979 Colin Dexter

The moral right of the author of this work has been asserted in accordance with the Copyright, Designs and Patents Act 1988

Copyright © 1994, 2023 voor deze uitgave Uitgeverij De Fontein, Utrecht

Vertaling Rika Vliek

Omslagontwerp De Weijer Design, Baarn

Omslagillustratie Shutterstock

Opmaak binnenwerk Crius Group

ISBN 978 90 261 6887 1

ISBN e-book 978 90 261 6888 8

ISBN luisterboek 978 90 261 6889 5

NUR 332

www.uitgeverijdefontein.nl

Uitgeverij De Fontein vindt het belangrijk om op milieuvriendelijke en verantwoorde wijze met natuurlijke bronnen om te gaan. Bij de productie voor het papieren boek van deze titel is daarom gebruikgemaakt van papier waarvan het zeker is dat de productie niet tot bosvernietiging heeft geleid.

Alle personen in dit boek zijn door de auteur bedacht. Enige gelijkenis met bestaande – overleden of nog in leven zijnde – personen, anders dan die in het publieke domein thuishoren, berust op puur toeval.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden veeelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm, elektronisch, door geluidsopname- of weergaveapparatuur, of op enige andere wijze, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.